

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักสิทธิประโยชน์ กลุ่มงานกำกับและควบคุมการวินิจฉัยประโยชน์ทดแทน โทรศัพท์ ๒๒๘๙
ที่ รง ๐๖๒๙/๗๗๑ วันที่ ๙๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินคดีผู้กระทำผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคมกรุงเทพมหานครพื้นที่/ประกันสังคมจังหวัด/หัวหน้าสาขา

สำนักสิทธิประโยชน์ขอแจ้งเวียนหนังสือกองกฎหมาย ที่ รง ๐๖๐๒/๔๐๗๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ เรื่องการจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินคดีผู้กระทำผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกองกฎหมายพิจารณาเห็นว่า การดำเนินคดีอาญาผู้กระทำความผิดอาญา บุคคลใดนั้น บุคคลนั้นจะต้องมีการกระทำและครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติว่าการกระทำ ดังกล่าวเป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น โดยยกรณิข้อหาหรือการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน เกินสิทธิและต้องการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา กรณีการจ่าย ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงานและสงเคราะห์บุตร

ทั้งนี้ กองกฎหมายมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า เนื่องจากโทษในทางอาญามีผลกระทบกระเทือน ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน การดำเนินคดีอาญาจึงควรดำเนินการอย่างละเอียด รอบคอบ เพื่อให้ชอบด้วยกฎหมายเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ดังนั้น การรวบรวม ข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน ต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลนั้น และเนื่องจากความผิด ฐานยกยอกเป็นความผิดอันยอมความได้จึงต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัว ผู้กระทำความผิด มิฉะนั้นคดีเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ รายละเอียด ตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและศึกษาเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

พจนารถ สุทธิพร

(นางพจนารถ สุทธิพร)

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิประโยชน์

บันทึกข้อความ

สำนักสิทธิประโยชน์
วันที่ 27 มิ.ย. 2566
ที่ 457

ส่วนราชการ กองกฎหมาย กลุ่มงานคดี โทรศัพท์ ๒๖๕๔ - ๖

ที่ รง ๐๖๐๒/๕๐๗/๐

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง การจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักสิทธิประโยชน์

ตามหนังสือสำนักสิทธิประโยชน์ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๖๒๙/๓๔๕๘ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และหนังสือสำนักสิทธิประโยชน์ ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๖๒๙/๓๔๑๑ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ ส่งข้อมูลรายละเอียดสาเหตุกรณีการจ่ายประโยชน์ทดแทนเงินเกินสิทธิ เพื่อประกอบการจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา นั้น

กองกฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินคดีอาญาผู้กระทำความผิดอาญาบุคคลใดนั้น บุคคลนั้นจะต้องมีการกระทำและครบองค์ประกอบความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติว่าการกระทำความผิดเป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งกรณีตามข้อหาหรือเป็นการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนเกินสิทธิและต้องการที่จะดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีข้อที่ต้องพิจารณา ดังนี้

๑. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ อันเป็นความผิดฐานยักยอกทรัพย์ บัญญัติว่า “ผู้ใดครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตน หรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานยักยอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าทรัพย์นั้นได้ตกมาอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด เพราะผู้อื่นส่งมอบให้ โดยสำคัญผิดไปด้วยประการใด หรือเป็นทรัพย์สินหายซึ่งผู้กระทำความผิดเก็บได้ผู้กระทำต้องระวางโทษ แต่เพียงกึ่งหนึ่ง”

ซึ่งมีองค์ประกอบความผิด คือ (๑) การครอบครอง หลักคือต้องพิจารณาว่าผู้กระทำความผิดครอบครองทรัพย์นั้นหรือไม่ (๒) ทรัพย์ซึ่งเป็นของผู้อื่น หรือซึ่งผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย (๓) เบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตน “เบียดบัง” หมายถึงการแสดงว่าตนเป็นเจ้าของทรัพย์ (๔) การกระทำนั้นต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาทุจริตซึ่งเป็นเจตนาพิเศษ ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น

๒. เมื่อพิจารณาตามตัวอย่างข้อเท็จจริงที่สำนักสิทธิประโยชน์แจ้งมาจำนวน ๓ ตัวอย่าง คือ

(๑) ผู้ประกันตนออกจากการงานวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๕ ขึ้นทะเบียนว่างงานวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ขึ้นทะเบียนและรายงานตัวครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่ง ณ วันที่รายงานตัวครั้งที่ ๒ ผู้ประกันตนกลับเข้าทำงานแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ ระบบประมวลผลจ่ายว่างงานให้เนื่องจากไม่พบฐานแจ้งเข้าทำงาน เนื่องจากนายจ้างแจ้งเข้าล่าช้าโดยนายจ้างแจ้งเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ระบุวันทำงาน ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ จึงทำให้ระบบประมวลผลจ่ายว่างงานเกินสิทธิ ซึ่งกรณีนี้ถ้านายจ้างแจ้งเข้าภายในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จะมีเงินเกินสิทธิในงวดการรายงานตัวครั้งที่ ๒ เพียงครั้งเดียว

(๒) ผู้ประกันตนมีสิทธิรับเงินสงเคราะห์บุตรตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ผู้ประกันตนออกจากการงานวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ นายจ้างแจ้งออกเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ โดยระบุวันที่ออกจากการงานวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ทำให้ระบบมีการประมวลผลจ่ายเงินสงเคราะห์บุตรให้ผู้ประกันตนเนื่องจากไม่พบฐานแจ้งออกจากการงาน

(๓) ผู้ประกันตน...

(๓) ผู้ประกันตนมีสิทธิรับเงินสงเคราะห์บุตรตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ ระบบประมวลผลจ่ายเงินสงเคราะห์บุตรถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ต่อมานายจ้างแจ้งออกจากงานวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ระบุวันที่ออกจากงานวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ และนายจ้างแจ้งหยุดกิจการวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ระบุวันที่หยุดกิจการวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ทำให้ระบบประมวลผลจ่ายเงินสงเคราะห์บุตรเกินสิทธิตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๗ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

ทั้ง ๓ ตัวอย่างข้างต้นสามารถพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ กรณีการจ่ายประโยชน์ทดแทนเกินสิทธิกรณีว่างงานและกรณีสงเคราะห์บุตร อันเกิดจากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม โดยไม่ดำเนินการแจ้งขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนหรือขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนล่าช้าหรือแจ้งสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนล่าช้านั้น การพิจารณาความผิดเพื่อดำเนินคดีกับนายจ้าง จะถือเป็นความผิดหรือไม่ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งกรณีนี้ต้องพิจารณาตามมาตรา ๙๖ ประกอบมาตรา ๓๔ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต้องครบทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในการกระทำจึงจะเป็นความผิด และให้ดำเนินการตามขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีและสามารถศึกษาได้จากคู่มือการดำเนินคดีอาญา

๒.๒ กรณีการจ่ายประโยชน์ทดแทนเกินสิทธิ

- กรณีว่างงาน ผู้ประกันตนกลับเข้าทำงานแล้ว และยังมีการรายงานตัวว่างงานตามตัวอย่างข้างต้น การพิจารณาความผิดเพื่อดำเนินคดีกับผู้ประกันตน ในกรณีนี้เป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จอันเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ มิใช่กรณีการยกยอกทรัพย์สิน กรณีนี้ให้ดำเนินคดีอาญาโดยร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนต่อไป

- กรณีสงเคราะห์บุตร ระบบประมวลผลจ่ายเงินสงเคราะห์บุตรเกินสิทธิให้แก่ผู้ประกันตนตามตัวอย่างข้างต้น การพิจารณาความผิดเพื่อดำเนินคดีกับผู้ประกันตน จะถือเป็นความผิดฐานยกยอกหรือไม่ ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๒ วรรคสอง ซึ่งทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต้องครบทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน คือต้องมีเจตนาทุจริตซึ่งเป็นเจตนาพิเศษด้วยการกระทำจึงจะเป็นความผิด รวมทั้งต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยว่าการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนเกินสิทธิดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่หรือไม่ หากเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ทั้งนี้ กองกฎหมายมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า เนื่องจากโทษในทางอาญามีผลกระทบกระเทือนต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชน การดำเนินคดีอาญาจึงควรดำเนินการอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ชอบด้วยกฎหมายเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ดังนั้น การรวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน ต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลนั้น และเนื่องจากความผิดฐานยกยอกเป็นความผิดอันยอมความได้จึงต้องร้องทุกข์ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด มิฉะนั้นคดีเป็นอันขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

พรส/พพ

(นายพรวเทพ ศิริไพฑูรย์)

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย